

## ІСТОРІЯ ТАКСОНОМІЇ ЗБУДНИКІВ ХЛАМІДІОЗУ

*Передера С.Б.,  
кандидат ветеринарних наук, доцент,  
Щербакова Н.С.,  
кандидат ветеринарних наук, доцент,  
Передера Ж.О.,  
кандидат ветеринарних наук, доцент,  
Лагута А.  
здобувач вищої освіти СВО «Магістр.*

Інфекційна хвороба хламідіоз характеризується кон'юнктивітами, пневмоніями, абортами, народженням, нежиттєздатних та загиблих плодів, ендометритами, вагінітами, орхітами, уретритами, баланопоститом, розладом шлунково-кишкового тракту, енцефаломієлітами, поліартритами. У різних тварин та людей хвороба може протікати з різними клінічними ознаками та течією.

Збудником хламідіозу є патоген який відноситься до хламідій. Хламідії це патогени які вражають людей, тварин, птахів, риб, рептилій, молюсків, рослини. Патоген розповсюджений по всій земній кулі. Він може бути використаний і для створення біологічної зброї.

У 1929 -1930 роках була зареєстрована пандемія респіраторного хламідіозу серед людей у 12 країнах Америки та Європи у 34 містах. Летальність склала до 20 % . [4]

Збудник хламідіозу відноситься до бактерій які паразитують всередині клітини. Він має двофазний цикл свого розвитку, що дало можливість виділити його у самотійний вид у системі прокаріот. Раніше патогена вважали найпростішими або вірусами. Вони мали різні назви, наприклад брейкеїї, бедсонії, колезії, міягаванелли та інші. Збудники хламідіозу викликають наступні хвороби: псіттакоз, орнітоз, трахому, венеричну лімфогранульому та інші. [2,3]

У 1874 році Юргенсон (німецький вчений) першим описав хламідіоз у папуг. У 1879 році Ріттер (швейцарський вчений) довів, що папуги хворі на хламідіоз можуть викликати пневмонію у людей, а саме респіраторний хламідіоз.

У 1907 році Людвіг Гальберштадтер (німецький вчений радіолог) та Станіслав фон Проважек (австралійський вчений зоолог) назвали всіх відомих подібних патогенів у родині «Chlamydozoa». Назву родини склали з двох слів: грецького Chlamys – мантія та zoon – тварина. [1,2,4]

Перше таксономічне положення щодо хламідій у 1957 році склав Бергі (*Настанова про визначення бактерій*). З 1966 була таксономія за Page, а з 1971 року за Stolz . [2,3]

З розвитком електронної мікроскопії, сучасних серологічних, цитохімічних, молекулярних та інших методів досліджень були відкриті нові види хламідій та було визначено їхнє таксономічне положення серед інших патогенів.

Рішенням Міжнародної асоціації мікробіологічних товариств з 1.01. 1980 року збудники хламідіозу були віднесені до царства Procarvota, класу

Microtatiobites. Де вони займають окремих таксон Chlamydiales. Родина Chlamydiaceae, род Chlamydia.[1-4]

На сьогодні ми маємо наступну таксономічну класифікацію:

Царство: Бактерія

Тип: *Chlamydiae*

Клас: *Chlamydia*

Порядок: *Chlamydiales*

Родина: *Chlamydiaceae*

Рід: *Chlamydia* (*C. trachomatis*, *C. muridarum*, *C. suis*, *C. psittaci*, *C. abortus*, *C. caviae*, *C. felis*, *C. pneumonia*, *C. pecorum*, *C. avium*, *C. gallinacea*, *Ca. C. ibidis*, *Ca. C. sanzina*)

#### **Chlamydia-related bacteria (CRB)**

Родина: ***Ca. Clavochlamydiaceae*** (*Ca. Clavochlamydia salmonicola*; *Ca. Amphibiichlamydia ranarum*; *Ca. Amphibiichlamydia salamandrae*)

Родина: ***Waddliaceae*** (*Waddlia chondrophila*; *Ca. Waddlia malayensiensis*)

Родина: ***Parachlamydiaceae*** (*Parachlamydia acanthamoebae*; *Ca. Protochlamydia aemobophila*; *Ca. Protochlamydia naegleriophila*; *Ca. Metachlamydia lacustris*; *Ca. Mesochlamydia elodeae*; *Ca. Neochlamydia hartmannellae*; *Ca. Rubidis massiliensis*)

Родина: ***Criblamydiaceae*** (*Criblamydia sequanensis*; *Estrella lausannensis*)

Родина: ***Simkaniaceae*** (*Simkania negevensis*; *Ca. Fritschea bemisiae*; *Ca. Fritschea eriococci*; *Ca. Syngamydia venezia*; *Ca. Syngamydia salmonis*; *Ca. Neptunochlamydia vexilliferae*)

Родина: ***Ca. Rhabdochlamydiaceae*** (*Ca. Renichlamydia lutjani* ELO; *Ca. Rhabdochlamydia porcellionis*; *Ca. Rhabdochlamydia crassificans*)

Родина: ***Ca. Piscichlamydia*** (*Ca. Piscichlamydia salmonis*)

Родина: ***Ca. Parilichlamydiaceae*** (*Ca. Parilichlamydia carangidicola*; *Ca. Actinochlamydia clariae*; *Ca. Similichlamydia laticola*; *Ca. Similichlamydia labri*; *Ca. Similichlamydia latridicola*)

#### **Список використаних джерел**

1. Зезекало В.К., Передера С. Б., Щербакова Н. С. Оновлення таксономічної класифікації мікроорганізмів порядку Chlamydiales. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2019. № 1. С. 207–215. DOI : 10.31210/visnyk 2019.01.24.

2. Зезекало В. К., Передера С. Б., Щербакова Н.С. Узагальнення інформації щодо хламідійних інфекцій тварин та їх зоонозного потенціалу. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2019. № 2. С. 171–182. DOI: 10.31210/visnyk 2019.02.23.

3. Зоонозні хламідіози : [монографія] [Ксьонз І. М., Скрипник В. Г., Нехороших З. М. і ін.]. К., ДНДІЛДВСЕ, 2014. 229 с.

4. Ксьонз І. М., Любецький В. Й. Зміни у класифікації хламідій. *Ветеринарна медицина України*, 2014. №9 (223). С. 11–16.